

विशिष्टीकरण तालिका २०८१

कक्षा : ७

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

विषय : सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

उत्तीर्णाङ्क : २०

क्र. स.	एकाइ	कार्यघण्टा	ज्ञान र बोध	सिर्जनात्मक सिप र प्रयोग	उच्च दक्षता	ज्ञान र बोध	सिर्जनात्मक सिप र प्रयोग	उच्च दक्षता	ज्ञान र बोध	सिर्जनात्मक सिप र प्रयोग	उच्च दक्षता	एकाइगत अंक
१.	हामी र हाम्रो समाज	१६	१(१)				१(३)					४
२.	हाम्रा मानव मूल्य र मान्यताहरु	२०	१(१)	१(१)				१(३)				५
३.	नागरिक चेतना अधिकार र कर्तव्य	२०	१(१)								१(५)	६
४.	सामाजिक समस्या र समाधान	२०		१(१)	१(१)	१(३)						५
५.	हाम्रो विगत	२०				१(३)			१(५)			८
६.	हाम्रा आर्थिक क्रियाकलाप	२०	१(१)	१(१)					१(५)			७
७.	हाम्रो पृथ्वी	२०				१(३)				१(५)		८
८.	जनसंख्या र यसको व्यवस्थापन	१२						१(३)				३
९.	हाम्रो अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग	१२			१(१)		१(३)					४
जम्मा		१६०	४	३	२	३	२	२	२	१	१	५०
जम्मा प्रश्नहरुको संख्या र कुल अंकभार		९X१= ९					७X३ = २१			४X५ = २०		५०

अति छोटो ९X१ = ९

छोटो उत्तर आउने प्रश्न ७ X ३= २१

लामो उत्तर आउने प्रश्न ४X५= २०

जम्मा प्र.सं-२०

पूर्णाङ्क-५०

विशिष्टीकरण तालिका - २०८१

क्र.सं.	एकाइ	अति छोटा प्रश्नहरु	छोटा प्रश्नहरु	लामा प्रश्नहरु
१	हामी र हाम्रो समाज	१	१	
२	हाम्रा मानव मूल्य र मान्यताहरु	१	१	
३	नागरिक चेतना अधिकार र कर्तव्य	१		१
४	सामाजिक समस्या र समाधान	१	१	१
५	हाम्रो विगत	१	१	
६	हाम्रा आर्थिक क्रियाकलाप	१	१	
७	हाम्रो पृथ्वी	१		१
८	जनसंख्या र यसको व्यवस्थापन	१	१	१
९	हाम्रो अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध र सहयोग	१	१	
जम्मा		९×१=९	७×३=२१	४×५=२०

**विषय : सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा इकाइगत र पाठगत
विशिष्टीकरण तालिका २०८१**

प्रथम त्रैमासिक परीक्षा

एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९
पाठहरु	१,२	१,२	१,२	१,२	१,२	१,२	१,२,१०	१,२	१,५

दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा

एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९
पाठहरु	३	३,४	३,४	३,४	३,४	३	३,४	३	२

तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा

एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९
पाठहरु	४	५,६,७	५,६	५	५,६	४	५,६,७	४,५	३

वार्षिक परीक्षा

एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९
पाठहरु	५	८,९	७	६	७	५	८,९	६	४

नोट : हरेक त्रैमासिक परीक्षाहरुमा सोही परीक्षाका लागि निर्धारण गरिएका एकाइ र पाठहरुबाट ८० अंक र अधिल्ला त्रैमासिक परीक्षाहरुका पाठहरुलाई समावेश गरी प्रश्नपत्रहरु निर्माण गर्नुपर्ने छ ।

सिफारिस गरिएको पाठ्यपुस्तक : पाठ्यक्रम विकास केन्द्र सानोठिमी भक्तपुरले प्रकाशन गरेको जनकको सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

नमूना प्रश्न
प्रथम त्रैमासिक परीक्षा-२०८१

कक्षा: ७ समय:- २ घण्टा
विषय: सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

पूर्णाङ्क : ५०
उत्तीर्णाङ्क : २०

समूह (क)

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् । $९ \times १ = ९$

१. समाजको उत्पत्ति र विकासक्रमका चरणहरू लेख्नुहोस् ।
२. निशपक्षता भनेको के हो ?
३. तपाईं समुदायमा हुने कुन कुन सामाजिक संस्कारहरूमा सहभागी हुनुभएको छ, लेख्नुहोस् ।
४. लोकतान्त्रिक संस्कार भनेको के हो ?
५. सभ्य समाज निर्माणमा तपाइले निर्वाह गर्ने कुनै एक भूमिका लेख्नुहोस् ।
६. लैङ्गिक विभेद भनेको के हो ?
७. आर्थिक क्रियाकलाप भनेको के हो ?
८. तपाइको समुदायमा जलस्रोतको उपयोगबाट के फाइदा भएको छ ? एक बुँदामा लेख्नुहोस् ।
९. तपाइको समुदायमा भएको कुनै एक समसामयिक घटना लेख्नुहोस् ।

(समूह ख)

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् । $७ \times ३ = २१$

१०. तपाइको समुदायमा सामाजिकीकरणका के कस्ता क्रियाकलाप हुने गरेका छन् तीन बुँदामा लेख्नुहोस् ।
११. नेपाली समाजमा सामाजिक संस्कारको विविधता हुनुका कारणहरू लेख्नुहोस् ।
१२. मानव बेचबिखन नियन्त्रणका तीन उपायहरू लेख्नुहोस् ।
१३. बाइसी र चौबिसे राज्य भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? उदाहरणसहित लेख्नुहोस् ।
१४. ऋतु परिवर्तन हुनाका मुख्य तीन कारणहरू लेख्नुहोस् ।
१५. जनसाङ्ख्यिक बन्दोबस्ती देशको आर्थिक अवस्थामा कसरी प्रभाव पारेको हुन्छ ? लेख्नुहोस् ।
१६. भूपरिवेष्टित राष्ट्रको रूपमा नेपालले भोग्नुपरेका समस्याहरूलाई न्यूनीकरण गर्ने तीन उपाय लेख्नुहोस् ।

(समूह ग)

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर लेख्नुहोस् । $४ \times ५ = २०$

१७. राज्यका आधारभूत तत्वहरूको सुची बनाई कुनै दुईको व्याख्या गर्नुहोस् ।
१८. काठमाडौंको मध्यकालिन राजनीतिक अवस्थाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
१९. नेपालको कृषि क्षेत्रमा देखिएका समस्या उल्लेख गर्नुहोस् ।

२०. पृष्ठभरीको नेपालको नक्शा कोरी निम्न स्थानहरु उपयुक्त संकेतको प्रयोग गरी देखाउनुहोस् ।

क) नारायणी नदी

ख) मुक्तिनाथ मन्दिर

ग) सगरमाथा

समाप्त

दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा नमुना प्रश्नपत्र -२०८१

कक्षा: ७

समय:- २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

विषय: सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

उत्तीर्णाङ्क : २०

समूह (क)

तलका प्रश्नहरुको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् ।

९×१ = ९

१. सामाजिकीकरण भनेको के हो ?

२. तपाइको घर तथा समाजका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई कसरी सहयोग गर्नुहुन्छ ? एक बुँदामा लेख्नुहोस् ।

३. चाडपर्व भन्नाले के बुझिन्छ ?

४. संविधान भनेको के हो ?

५. सामाजिक समस्या समाधानमा आमा समूहले खेल्ने भूमिका एक बुँदामा लेख्नुहोस् ।

६. आयातित संस्कृतिले तपाइको समाजमा पारेको कुनै एक असर उल्लेख गर्नुहोस् ।

७. उद्योग संचालनको लागि चाहिने कुनै एक कच्चा पदार्थको नाम लेख्नुहोस् ।

८. सामाजिक समस्या तथा विकृतिले समुदायमा पार्ने एक असर लेख्नुहोस् ।

९. सार्कका गतिविधिमा नेपालले पुर्याएको योगदान एक बुँदामा लेख्नुहोस् ।

(समूह ख)

तलका प्रश्नहरुको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् ।

७×३ = २१

१०. तपाइले उपभोग गर्दै आएका केहि मौलिकहकहरु उल्लेख गर्नुहोस् ।

११. चाडपर्वहरुले मानिसलाई कसरी हर्ष उल्लास र उमङ्ग प्रदान गर्दछ ?

१२. शिक्षा र चेतनाले सामाजिक विकृति र समस्या समाधानमा कसरी मद्दत पुर्याउछ ? आफ्ना तर्क प्रस्तुत गर्नुहोस् ।

१३. गौतम बुद्धका उपदेशको सूची तयार पार्नुहोस् ।

१४. भुकम्पले पृथ्वीको धरातलमा के - कस्तो असर पार्न सक्छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

१५. गुणस्तरीय जीवनका आधारभुत तत्वहरु के के हुन् ? लेख्नुहोस् ।

१६. सार्क सदस्य राष्ट्रहरुको नाम र राजधानी तालिकामा देखाउनुहोस् ।

(समूह ग)

तलका प्रश्नहरुको लामो उत्तर लेख्नुहोस् ।

४×५ = २०

१७. नेपालका वर्तमान संविधानका विशेषताहरु लेख्नुहोस् ।

१८. सती प्रथाको परिचय दिई मध्यकालको आर्थिक अवस्थाकस्तो थियो ? वर्णन गर्नुहोस् ।

१९. कृषिको उत्पादकत्व वृद्धिले व्यापार र उद्योगमा कसरी मद्दत पुग्छ ? उल्लेख गर्नुहोस् ।

२०. नेपालको नक्शा बनाई दिइएका स्थानहरुको उपयुक्त संकेतको प्रयोग गरी देखाउनुहोस् ।

क) रारा ताल

ख) अन्नपूर्ण हिमाल

ग) मेची नदी

समाप्त

तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा नमुना प्रश्नपत्र - २०८१

कक्षा: ७

समय:- २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

विषय: सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

उत्तीर्णाङ्क : २०

समूह (क)

तलका प्रश्नहरुको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् ।

९×१ = ९

१. विकासको पूर्वाधार भन्नाले के बुझिन्छ ?

२. सांस्कृतिक रीतिरिवाज भनेको के हो ?

३. राष्ट्रको सम्मान र राष्ट्रियताको जर्गेनाको लागि तपाईंले निर्वाह गर्नुपर्ने एक भूमिका लेख्नुहोस् ।

४. प्रदेश व्यवस्थापिकाको मुख्य काम के हो ?

५. सामाजिक समस्या समाधानमा राष्ट्रिय सङ्घ संस्थाको भूमिका एक वाक्यमा लेख्नुहोस् ।

६. द्वन्द्वले समाजमा पार्ने असर एक वाक्यमा लेख्नुहोस् ।

७. नेपालमा जलविद्युत उत्पादन कहिले देखि शुरु भएको हो ?

८. उपभोक्ता अधिकार सम्बन्धि एक सचेतनामूलक सन्देश वा नारा तयार पार्नुहोस् ।

९. नेपालमा सबैभन्दा बढि प्रचलित सामाजिक सञ्जाल कुन हो ? लेख्नुहोस् ।

(समूह ख)

तलका प्रश्नहरुको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् ।

७×३ = २१

१०. शिक्षाले कसरी देश विकास गर्न मद्दत गर्दछ ? लेख्नुहोस् ।

११. लोकगीत तथा लोकधुन संरक्षणका तिन उपायहरु लेख्नुहोस् ।

१२. विद्यालय तथा छरछिमेकमा हुने द्वन्द्व का तिन कारणहरु लेख्नुहोस् ।

१३. अरनिकोलाई किन राष्ट्रिय विभूति भनिएको हो ?

१४. पृथ्वीको धरातलीय स्वरूपमा परिवर्तन ल्याउने क्रियाशिल आन्तरिक र बाह्य तत्वहरुको सुची तयार पार्नुहोस् ।

- १५“ गुणस्तरीय जीवन सुख र समृद्धिको आधार हो” यो भनाइलाई पुष्टि पार्नुहोस् ।
१६. भुपरिवेष्टित राष्ट्रको रूपमा नेपालले भोग्नुपरेका समस्याहरु तीन बुँदामा लेख्नुहोस् ।

(समूह ग)

तलका प्रश्नहरुको लामो उत्तर लेख्नुहोस् ।

४×५ = २०

१७. तपाईंले उपभोग गर्नुभएका कुनै पाँच मौलिक हक अधिकारहरु सुचिबद्ध गर्नुहोस् ।
१८. मध्यकालिनको नेपालको सामाजिक अवस्थाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
१९. नेपालमा जलविद्युत विकासका सम्भावनाहरु बुँदागत रूपमा प्रस्तुत गर्नुहोस् ।
२०. पृष्ठ भरीने गरी नेपालको नक्शा कोरी निम्न उपयुक्त स्थानहरु संकेतद्वारा देखाउनुहोस् ।
क) स्वर्गद्वारी मन्दिर
ख) जुट उत्पादन क्षेत्र
ग) तिलिचो ताल

समाप्त

वार्षिक परीक्षा नमुना प्रश्नपत्र -२०८१

कक्षा: ७

समय:- २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

विषय: सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा

उत्तीर्णाङ्क : २०

समूह (क)

तलका प्रश्नहरुको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् ।

९×१ = ९

१. जिल्ला समन्वय समिति भन्नाले के बुझिन्छ ?
२. बालकलव भनेको के हो ?
३. भानुभक्तको जीवनीबाट पाइएको प्रेरणालाई तपाइ कसरी प्रयोग गर्नुहुन्छ ?
४. नेपालका कुनै एक सुरक्षा निकायको नाम लेख्नुहोस् ।
५. तपाइले विद्यालयलाई शान्ति क्षेत्र कायम गर्न के कस्तो प्रयोग गर्नुहुन्छ ?
६. फजुल खर्चको एक असर उल्लेख गर्नुहोस् ।
७. पृथ्वीनारयण शाहको एक दिव्य उपदेश उल्लेख गर्नुहोस् ।
८. अरनिकोले राष्ट्रको पहिचानको लागि दिएको एक योगदान उल्लेख गर्नुहोस् ।
९. सामाजिक सञ्जालको प्रयोगबाट हुने एक फाइदा उल्लेख गर्नुहोस् ।

(समूह ख)

तलका प्रश्नहरुको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् ।

७×३ = २१

१०. जिल्ला सभाको गठन प्रक्रिया उल्लेख गर्नुहोस् ।
११. योगमायाको जीवनीबाट तपाइले कस्तो प्रेरणा प्राप्त गर्नुभयो ।
१२. तपाइको टोलछरछिमेकमा हुने द्वन्द्व व्यवस्थापनको कुनै तिन तरीकाहरु उल्लेख गर्नुहोस् ।

१३. सिँजा सभ्यताबाट वर्तमान समाजमा परेको प्रभाव उल्लेख गर्नुहोस् ।
 १४. जलवायु परिवर्तनका असरहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
 १५. महिलाहरूको जीवनस्तर सुधार गर्नको लागि के के उपाय अपनाउन सकिन्छ ?
 उल्लेख गर्नुहोस् ।
 १६. कोभिड -१९ ले विश्व जगतलाई पारेको कुनै तीन असर उल्लेख गर्नुहोस् ।

(समूह ग)

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर लेखनुहोस् ।

४×५ = २०

१७. नेपाल प्रहरीले जनतालाई पुर्‍याएको सेवाहरू उल्लेख गर्दै सिमा सुरक्षामा शसस्त्र प्रहरीले के कस्तो भुमिका खेलेको हुन्छ ? चर्चा गर्नुहोस् ।।
 १८. “नेपाली समाजको धार्मिक सहिष्णुताको आधारशिला सिँजा सभ्यता हो” यो भनाइलाई उदाहरण सहित पुष्टि पार्नुहोस् ।
 १९. “कर तिर्नु हामी सबै नागरिकको कर्तव्य हो” यस शिर्षकमा एक संवाद तयार पार्नुहोस् ।
 २०. पृष्ठ भरीने गरी नेपालको नक्शा कोरी निम्न उपयुक्त स्थानहरू संकेतद्वारा देखाउनुहोस् ।
 क) फेवा ताल
 ख) चिया उत्पादन क्षेत्र
 ग) लुम्बिनी

समाप्त

